

ba doseči zase profitov, drugega pričakovati ni. Mi smo na naše klerikalce že zdavnaj pljunili z zaničevanjem. Škoda le, da prihajajo ostali Slovani le polagoma do pravega spoznanja in škoda, da so dr. Sušteršiču in našim klerikalcem verjeli dokler jih v nesreči niso pustili na cedilu.

Protimadžarsko gibanje v Belgradu. Protimadžarski bojkot v Belgradu zavzema vedno večje dimenzije. Dočim se je prvotno ustanovil le poseben odsek, ki je sklenil izvesti popolno bojkotiranje ogrske razstave v Belgradu, se je sedaj ustanovil še odsek, obstoječ iz oddelčnih meščanov in trgovcev, ki ima nalogo, propagirati bojkotno gibanje proti vsem madžarskim izdelkom. Madžari so lahko torej v resnici ponosni na sadove zatiranja Hrvatov in Srbov na Hrvaškem. Škoda bodo imeli predvsem edino le oni. Ni čuda, da se vedno bolj pojavljajo glasovi, ki povdarjajo, da je absolutizem na Hrvaškem le bič, ki tepe Madžare same. Ogrji se bodo počasi že še spametovali.

Nesramno je napadel »Slovenec« dr. Rostoharja zaradi nove revije »Napredna Misel«. Nekaj tako podlega že dolgo nismo brali. Kdor pozna tega našega znanstvenika in njegov boj za provizorične stolice na praški univerzi — se bo z gnusom obrnil od falotov, ki nimajo nobene časti več. Da se upa časnikarski »Slovenec« trot govoriti o znanstvenih zmožnostih dr. Rostoharja, ki je s svojimi študijami in deli dosegel svoje mesto, presega že vsako stopinjo dostojnosti. Najboljši odgovor na »Slovenec« napad je, da naročimo vsi »Napredno Misel«, ki stane samo 5 kron na leto in ni liberalna revija, ampak prinaša lepe aktualne članke. Da jo »Slovenec« napada, je zanjo najboljša priporočilo.

Umesno vprašanje. Kdor pozorno čita naše dnevne liste, revije in sploh nove spise, namleti vsaki čas na nove izraze, nove besede in fraze. Ako čitate listek, ki ga je prevzel Oton Zupančič iz francosčine »Lepi striček« (Bel-Ami), dobite na vsaki strani, včasih nenavadne, včasih pa tudi nove besede (belokranjske), ampak primerne in lepe. Ali je kateri slovenski slovenstvenik nastavljen in plačan zato, da izpolnjuje Pletešnikov veliki slovar, kamor bi spadalo že več tisoč čisto novih besedi in fraz, osobito na tehničnem, juridičnem, trgovskem in obrtniškem polju?

Vojna in denarna kriza. Vse denarne borze poslušajo z napeto pozornostjo, ali bo italijansko-turška vojna, točneje rečeno napeto vojno stanje še dolgo trajalo in kdaj nastopijo normalni mirni časi? Splošno se pričakuje, da bo Italija po sklenjenem miru potrebovala mnogo denarnih sredstev za investiranje v novo pridobljenih deželah v znojni Afriki; morala bo apelirati na denarni svetovni trg in to bi dalo za mnoge milijone dobre obresti! Dokler pa traja vojna, pa vsi zasebniki kakor tudi države držijo in zbirajo novčene zaklade za negotovo bodočnost — in denar ne pride v promet, torej denarna tesnoba in tudi kriza. Saj je tudi znano, da ima Nemčija 100 milijonski vojni zaklad naložen v srebrni gotovini v Spandau! Gotovo skušajo tudi druge vevlasti posnemati ta vzgled prve vojaške države v Evropi; kajti iz naše lastne povestnice nam je znano, da bivši minister zunanjih zadev grof Andrassy ni mogel dobiti kredita 120 milijonov za okupacijo Bosne. — Zahumnja!

Papeževa bolezen. Papež Pij X. boleha že dalje časa. Njegove duševne in telesne moči pešajo vedno bolj, tako da se splošno domneva, da ne bo preživel več poletja. Živci so oslabele, spomin ga zapušča, srce mu otriplje vedno močnejše. Zdravniki ga sicer silijo, naj se spreha po vatikanskih vrtovih, h čemur ga pa ni mogoče pripraviti. Blagoslovljenje novega stolpa na cerkvi sv. Marka ga silno vznemirja in vedno bolj občuti domotožje po Benetkah. Zdravniki se boje, da njegovo bolno srce takega napora ne bo preneslo. Papež se je v zadnjem času neprestano trudil, da izvede duhovniško reformo. Ko pa je sprevidel, da ga njegova najbližja okolica ovira v delu, je postal strašno potr.

Drug za drugim. Na slovensko gledališče v Trstu je angažovana kot prva operetna pevka gdč. Rezika Thalerjeva, dosedaj prva subreta ljubljanske operete. Tako se razhajajo člani ljubljanske gledališča na vse strani, pri nas pa se reformira na vse načine. Nazadnje bo res prišlo še tako daleč, da bodo morali Slovenci iz Ljubljane, tega središča Slovenije, hoditi v Trst obiskavati slovenske gledališke predstave! Pravo znamenje našega žalostnega časa!

Razpisana srednješolska mesta. Od 25. marca do 20. aprila so bili izdani sledeči razpisi: **Moderni filologija:** Dunaj XXI. (realg., E. D., I. V.), Dunaj (K. Ludvikova g., D. I. gr., 25. IV.), Dunaj VIII. (r., E. D., 30. IV.), Moravska Ostrava (r., E. Fr., 30. IV.), Brno (trg. akad., Fr. s katerimkoli predmetom, 24. V.) — **Zgodov. zemljepisna skupina:** Dunaj VIII. (r., 30. IV.), Celovec (g., 3. V.), Dunaj V. (El. g., 30. IV.) — **Matemat. fiz. skupina:** Dunaj (Terez. akad., M. Nl., 27. IV.), Dunaj II. (2. r., M. Nl., 30. IV.) — **Prirodopisna skupina:** Brno (trg. akad., Ng. m. nl., 24. V.) — **Risanje:** Dunaj XVI. (r., 30. IV.) — **Telovadba** (m. uč., 15. V.) — Kratice in znaki kakor navadno.

Seja Narodopisnega odseka Matice Slovenske bo v sredo (24. aprila) ob 6. uri zvečer v Matičinih prostorih. Dnevni red: 1.) Poročilo o Narodopisnem sestanku v Zagrebu dne 23. in 24. februarja t. l. (Poroča g. dr. Ilesič) 2.) Podrobna razprava o slovenskem načrtu za narodopis v Jugoslovanski enciklopediji in določevanje pisateljev za poedine stroke, oziroma članke. 3.) Posvetovanje o slovenskem narodopisju na slovenski razstavi v Pragi leta 1914. 4.) Slučajnosti.

Redni občni zbor »Naprednega političnega in gospodarskega društva za Poljanski okraj« se vrši dne 25. aprila 1912 ob pol 8. zvečer v gostilniških prostorih g. Dolinškove, Mesarska cesta št. 4. (poleg klavnice). Opozorjamo p. n. društvenike, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo.

Popravek. Z ozirom na naš članek: »Bodočnost slov. gledališča« v števil. 109. »Dan«

se nam naknadno sporoča, da je znašal celotni denarni promet v sezoni 1911/12. čez 330.000 kron, ali okroglo eno tretjino milijona, a ne, kakor je bilo tiskano samo okroglo 200.000 K.

Slovensko gledališče v Mariboru. V soboto 27., nedeljo 28. in torek 30. aprila t. l. gostujejo na našem odru člani ljubljanskega gledališča pod vodstvom občnega režiserja gospoda Hinka Nučiča. Uprizori se v soboto 27. aprila »Reka«, drama v treh dejanjih; v nedeljo »Nebesa na zemlji«, burka v treh dejanjih in v torek »Tekma«, drama v treh dejanjih. Začetek vseh ob osmi uri zvečer. Predprodaja vstopnic pri gosp. Weilu, trgovcu v Zgornji gosposki ulici.

Sv. Jurij je star patron Kranjske dežele. Družba sv. Cirila in Metoda je izdala mične razglednice sv. Jurija, delo slikarja Gašparija. Jahajoč na iskrem konju razsijlje po poljani pomladno cvetje. Iz druge razglednice, otroci s zastavo sv. Jurija, veje ono razposajeno pomladansko razpoloženje naše slovske dece, ki jo opazujemo vsako leto, ko obhaja Vesna svoj prihod v deželo. Od vseh strani prihajajo priznala pisma o teh razglednicah. Nadejamo se, da bo slavno občinstvo prav pridno seglo po njih. V zalogi jih je še precejšnje število.

Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg. in društva: 980. Jakob Hren, višji sodni svetnik v Ljubljani; 981. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Dutovljah, plačala 100 K; 982. Slovenci stalnega omizja pri Štolfi v Sežani, plačali 50 K; 983. Neimenovani iz Kranja v spomin pok. profesor dr. Josipa Cerka, plačal 200 K.

Ruski kružok ima danes svoje predavanje v mali dvorani »Mestnega doma«. Predava dr. Iv. Lah: **Slovska misel v ruski literaturi.** Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Aretirani tatinski dekl. 22letna Marija Kuttil iz Kumžaha na Češkem je pred kratkim stopila v službo k neki gospej na Starem trgu. Drugega dne je zginila sestri gospe usnjata ročna torbica s srebrnim okovom, v kateri je bila zlata vratna verižica vredna 120 K in zlata zapestnica vredna 100 K. Naslednjega dne je postalo deklino navidezno slabo. Odšla je iz službe in izjavila, da gre v bolnišnico. Ko se je dne vrnila po svojo poselsko knjigo, jo je nekje detektiv aretiral in izročil deželnemu sodišču. — V petek popoldne je bila aretirana leta 1887 rojena dekla Franciška Vožnar, ki je ukradla svojemu gospodarju, nekemu trgovcu za 53 K perila. Policija je našla v njenem kovčku vse perilo. Izročena je bila sodišču.

Surov mož. Predvčerajšnjem zvečer je neki pijani brivec zašel v neko hišo na Šentpetrski cesti. Nekaj kramar ga je radi tega napadel in tako silno sunil, da je padel ob kameniti tlak in zadobil na glavi težko poškodbo.

Stavka črkostavcev v Sarajevu. V Sarajevu so črkostavci pričeli stavkati in sicer v vseh šestih večjih tiskarnah. Le v deželni tiskarni se še dela.

Po petih letih zopet aretirani. Meseca aprila leta 1907. je bil na cesti proti Brusnici umorjen trgovec Milic. Umora je bil takrat usmuljen kmet Ristič, toda dokazati niso mogli ničesar. Kar naenkrat so sedaj po petih letih našli pri njem neki obesek, katerega je imel Milic vedno na vratu. Radi tega so kmeta Rističa sedaj zopet aretirali.

Svetovna knjižnica. (Svetovna knjižnica) znana zbirka, ki izhaja pri založniku Otto v Pragi je dosegla 1000 števil. Vsak zvezek stane 20 vin. Štev. 1000. prinaša življenjepis Jana Husa. Cela zbirka je bogata najboljših svetovnih del. Dobiva se tudi v »Narodni knjigarni« v Ljubljani.

Dragonec in policist. Ko je prišel policijski agent Ivan Uniš v spremstvu nekega orožnika v neko premetno gostilno v Krakovu, kjer je bilo dvanajst dragoncev, se je dragonec Musil vrgel na Uniša, ker ga je ta pred par meseci aretiral in ga udaril s sabljo po rokah in glavi. Tudi ostali dragonci so potegnili sablje. Radi tega je orožnik zagrozil, da se bo poslužil puške. V tem trenutku je prispela na lice mesta vojaška patrulja, ki je dragonce aretirala in odvedla v vojašnico.

Atentat z bombo v gledališču. V Sevilli je vrgel med predstavo neki anarhist bomba v prve vrste, kjer je bilo več oseb iz višjih krogov. Bomba je eksplodirala. Oni, ki je bil bombi najbližje, je bil ubit, mnogo oseb je bilo ranjenih. Med občinstvom je nastala velika panika, pri kateri je bilo nekaj ljudi zmečkanih. Človeka, ki je vrgel bombo so prijeli. Rekel je, da je anarhist.

Protesti kijevskih listov proti procesu zaradi ritualnega umora. Te dni se vrši proces zaradi umora dečka Jučinskega, o katerem se je trdilo, da je bil umorjen iz ritualnih namenov; mnogo ljudij še veruje, da rabijo židji za svoje verske obrede krščansko kri — kar pa je prazna vera, ki se zlorablja proti židom. Kijevski listi protestirajo proti procesu, ki sloni na napačni veri.

Hedy Hrdina znana dunajska sansoneta se je v svojem stanovanju ustrelila. Stara je bila 26 let. V pismu je dala policiji natančna navodila glede svojega premoženja in pogreba, vzroka pa ni navedla kakaj se je ustrelila.

Trgovina z belimi ženskami v Egiptu. V Egiptu je sklenila neka družba, ki ima nalogo zatrejti trgovstvo z belimi ženami, opozoriti tamkajšnjo vladu, da postaja Egipt središče te nečloveške kupčije. Družba trdi, da je postal Egipt postaja vseh onih evropskih deklet, ki so določene za hareme ali za orientalske tolarne hiše. Njih število, da je ogromno — samo tekem enega leta je bilo nič manj kakor 2253 deklet rešenih iz krempljev takih trgovcev; 52 oseb je vlada poslala čez mejo, ker jim je dokazala, da kupčujejo z ljudmi. A to število je majhno v primeri s številom onih, ki jih policija ne more zaslediti. Največ takih deklet prihaja iz Rusije, Grške, Avstrije in Francoske.

Slabo vreme v Ameriki. V Henesseyu v Ameriki je uničil ciklon 50 hiš in ubil dve osebi. Tudi druga mesta v državi Oklahoma so mnogo trpela vsled razsajanja ciklona. — Iz države Colorado se nam javlja, da je padlo mnogo človeških bitij nevilntam kot žrtev.

Sokol I. priredi 4. maja sokolsko akademijo v proslavo petdesetletnice Sokolstva in društvene petletnice. Sokolstvo je v ozki zvezi z našim preporodom, z dobo slovenskih taborov in z preporodnim pokretom v slovenskih narodih. Redki jubilej zasluži primerne pozornosti v ljubljanski javnosti. Program bo izbran, večer ima resen umetniški značaj. Na večer sodeluje mešani pevski zbor Sokola I. in njegov orkestralni odsek.

V nedeljo 5. maja 1912 priredi »Zveza jugoslovanskih železničarjev«, podružnica Ljubljana prvi zabavni večer v areni »Narodnega doma«. Na sporedu bodo: »Nemški ne znajo«. Burka v enem dejanju. Komični prizori, petje in ples. Vstopnina za nečlane 60 v., za člane 30 v. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Ker priredi ta mlada podružnica svojo prvo veselico v Ljubljani, se pričakuje od slavnega občinstva obile udeležbe.

Kinematograf »Ideal«. Včerajšnji novi spored nam nudi obilo lepega. Posebno je omeniti velekomično sliko »Maks Linder proti Nik Wintru« ki vzbuja nepopisen smeh, tako da se po predstavi vsakdo nanjo misli in se smehlja. Dalje se predvaja krasna narayna slika »Zimski šport v Švici«, veseloigra »Ženitna ponudba« in žaloigra »Desdemona« dovršeno igrana z izbornimi znamenitimi igralci. V petek specialni večer z izbranim sporedom.

Idrija.

Javen shod se je vršil zadnje nedeljo popoldne ob 9. v pivovarni pri »Črnem orlu« ob bolj piči udeležbi, dasi je bilo na razgovoru vprašanje o kruhu. Shod je otvoril predsednik krajevne rudarske zadruga Peternelj, poročilo pa je podal Tomaž Brus, ki je prečital odgovor ministrstva za javna dela na resolucijo, sprejeto na javnem shodu in tičečo se novega plačilnega pravilnika. Ministrstvo odgovarja v par vrsticah na zahteve delavstva, da vse te zahteve kratkomalo — odklanja! Govoril je Anton Kristan, ki je predlagal resolucijo: 1. Delavstvo tega odgovora ne jemlje na znanje. 2. sestavi se nov memorandum na ministrstvo za javna dela, kjer se zahteve delavstva ponove, vsestransko obrazlože in utemelje. — K besedi se oglasi poslanec Gangl, ki govori za predlagano resolucijo, opozarja delavstvo na solidarnost in slovo v tem boju za obstanek, ki ga bo treba z ozirom na neugoden odgovor ministrstva začeti od kraja in z novo silo. — Končno priporočila župan Stravs resolucijo ter pravi, da se neugodnega odgovora tudi delavci sami krivi, ker v tem boju niso nastopali enotno, ampak so vlekli vsak na svojo stran (to so klerikalci). Priporočila solidarnost. — Na zborovanju je bila sprejeta resolucija soglasno. — Naposled je javni shod sprejel predlog, da se tudi letos praznuje v Idriji delavski praznik 1. maj na slovesen način, kakor se je to zgodilo druga leta doslej. Posebna resolucija povablja idrijske obrtnike in trgovce, naj se tudi pridružijo delavstvu v praznovanju 1. maja. S tem je bil shod zaključen.

Oswald se brani! V sobotnem »Slovencu« se Oswald brani svojih duševnih produktov; tudi tako govori, kakor bi bilo očitane Kandučemu fantku, da on zaliva gnojne gredice »Naše moči«, neopravičeno. Naposled bo še Oswald trdil, da se klerikalni dopisi pišejo sami! Mi njegovemu odgovoru ne verjamemo, ker poznamo ptiča po perju.

Trst in Primorje.

Škoda v trgovini zaradi italijansko-turške vojne. Kakor znano, so Italijani v zadnjem času naskočili Dardanele in tako prenesli pozorišče italijansko-turške vojne iz Afrike v Evropo. Turčija je po malih operacijah Italijanov takoj zaprla Dardanele. To je pa občuten udarec za trgovino, nele Rusije, temveč tudi Avstrije. Vsled tega, ker so Dardanele zaprte, je trpel tudi promet trgovskih ladij avstrijskega Loyda. Lloydov parnik »Palacky«, ki vozi iz Trsta v Carigrad, se je moral vrniti z vsem blagom, ki ga je imel transportirati v Belgrad in Pirej. Parnik »Carinthia«, ki vozi na Grško in Orient, bode šel le do Smirne in počaka tam do sobote. Če do sobote še ne bode dovoljen prevoz čez Dardanele, se vrne parnik z vsem svojim blagom v Trst. Trst bode v trgovini torej tudi zaradi teh dogodkov občutno trpel. Pričakovati pa je, da poseže energično vmes Rusija, ker to stanje je nevdružljivo.

Iz Trsta smo prejeli: Slavnost razvitja zastave šentjakobske Čitalnice se bo vršila 2. junija. Vsem je gotovo še dobro v spominu, kako veličastno slavnost je nameravala Čitalnica prirediti lani ob priliki desetletnice društva. Znano je tudi, kako je spremljala vso to namero smola. Lani prenešeno slavnost želi Čitalnica prirediti čim sijajnejše, ter se nadeja trdno, da se vsa bratska društva, ki so lani obljubila svoje sodelovanje, odzovejo tudi letošnji; nadeja se pa tudi, da se tem pridružijo tudi druga društva, ki se lansko leto niso mogla prigrasiti. Prijave naj se blagovolijo poslati do 15. maja, da bo možno pravčasno sestaviti spored.

Oviran poštni promet zaradi Dardanel. Ker so Dardanele zaprte, je oviran tudi poštni promet v onstranske kraje. Odrediti so se morale precejšnje prometne izpremembe, ki pa bodo povzročile nered in so zelo neprirodne, ker se v večini slučajev prometna pot podaljša.

»Dramatično društvo« v Trstu je angažiralo za prihodnjo sezono za slovensko gledališče v Trstu gospodično Reziko Thalerjevo, članico ljubljanskega deželnega gledališča kot prvo operetno pevko. — S tem beže res vse najboljše že privajene moči od slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani in napačil bo čas, ko bode slovenska metropola v umetnosti sramotno mesto za Slovence, ker s tem smo osramočeni po lastni krivdi pred vsem kulturnim svetom. Tržaškemu občinstvu pa imamo častitati na pridobitvi tako izbornih moči.

Gospodarska vest. Živnostenska banka v Trstu otvori s 1. majem letos ekspozituro v Gradežu.

»Slovensko učiteljsko društvo« v Istri ima svoj redni občni zbor dne 9. maja ob 10. dop. v Klancu v prostorih g. Zagaria. Dnevni red: Predmeti določeni v § 23 društvenih pravil; 2. Načrti zakonov. Predava tov. Jos. Valentič; 3. Slučajnosti.

»Dan« v Trstu. »Dan« se dobi sedaj tudi v prodajo po 6 vinarjev poleg v starih trafikah v ulici Sette fontane, v tobakarnah Moraro in Pupio. — Kupujte »Dan«, ki je najboljše splošno slovenski neodvisni politični dnevnik.

Tatovi, ki ubijajo. Iz Trsta nam poročajo: Julij Levi, trgovec z vrečami, star 61 let se je podal v nedeljo jutraj v svojo trgovino v ul. Stazione št. 13, hotoč si poiskati neka pisma. Komaj je vstopil, je zapazil, da vlada na pisalni mizi velik nered. Hotoč boljše pogledati, se je približal mizi — a v tem hipu se je vzdignila izza blagajne neka postava in namerila nanj samokres. Levi je obstal presenečen, pa v tem hipu je že začutil, da mu je nekaj drugi zasadil nož v trebuh. Od strahu iz sebe je stekel starček iz trgovine na ulico in klical na pomoč. Mimoidoč so ga peljali v bližnjo žganjarno, od tu pa v bolnišnico, kjer so zdravniki konstatirali, da je rana zelo opasna. Med tem, so se spravili tatovi na varno. Eden je v naglici pozabil sukno, ki jo more obleči k večjemu 15letni deček. Drugi je med potjo izgubil čevlje. Po tvrdkinem imenu v čevlju sodijo, da se gre za izventraške zločince — kajti zaznamenovana tvrdka se ne nahaja v Trstu, ampak v nekem mestu v bližini. Kljub neumornemu delovanju policije, ki je aretirala okolo 30 sumljivih ljudi, se ji vendar še ni posrečilo vloviti prave zločince. Levi-ja so operirali — mrzlica je baje ponehala tekotom noči — zdravniki upajo, da okreva.

Avtomobilska nesreča.

Pogreb gdč. Mici Keršičeve.

Včeraj popoldne se je vršil v Spodnji Šiški pogreb žrtve avtomobilske nesreče gdč. Mici Keršičeve. Nepregledna množica občinstva iz vseh slojev ljubljanskega in šišenskega prebivalstva je dokazala, kako se je dojmila ljudi nedeljska nesreča pred artilerijsko vojašnico. Pred hišo žalosti se je zbralo mnogo občinstva, tako da so imeli reditelji mnogo dela, da so mogli izvršiti spreved. Pred hišo je po blagoslovu smrtnih ostankov zapel moški zbor šišenske Čitalnice, ki se je udeležila spreveda korporativno s zastavo, pretresujočo žalostinko. Nato se je razvrstil mrtvaški spreved, ki ga je otvorila dolga vrsta belooblečenih deklet, ki so nosila vence ter šopke. Našteli smo okoli šestdeset šopkov in vencev, katere so poklonili prijatelji in znanci mlade nesrečnice, tudi udeleženci smrtne vožnje in njihov sorodniki so poslali svoje vence, dalje so poklonili vence šišenski gostilničarji, šišenska dekleta in Čitalnica; za dekleti je stopala s zastavo na čelu Čitalnica, nakar pa mrtvaški voz tudi obložen ves z venci. Pred mrtvaški voz je bilo vpreženih dva para belih konj, ki jih je postavil za ta pogreb pogrebni zavod. Bilo je prvič, da so bili v mrtvaški voz v Ljubljani vpreženi beli konji.

Za krsto je šla obitelj Keršičeva in mnogobrojni sorodniki, nato se je pa vrstila nepregledna množica zadnjih častilcev, dokaz splošne simpatije žaločijo obitelji in spomina mladi nesrečnici. Pred šišensko cerkvijo je zapela Čitalnica še eno žalostinko, nakar so se odpeljali sorodniki in ožji prijatelji proti Dravljam, kjer so položili mlado Mici k večnemu počitku. Solze so bile v očeh vseh, ko je oddrdal mrtvaški voz po prašni cesti in vseh pogledi so spremljali s sočutjem mlado deklico na zadnji poti. N. p. v m.!

Kdo je povzročil avtomobilsko nesrečo.

Najnovejša proizvodnja in preiskave so dognale, da kmet Blaž Podgornik, lastnik in voznik voza, ki je ob njega zadel avtomobil, ni kriv nesreče.

Blaž Podgornik je siromašen bajtar iz Male vasi na Posavju. Ima star kmetiški mesarski voz in pa starega bolnega konja. V nedeljah vozi po parkrat na dan iz Ježice ljubljanske izletnike v mesto, da si prislužijo par grošev.

Splošno je znan kot jako trezen mož, in se nikdo ne spominja, da bi ga videl kdaj pijanega, zlasti kadar vozi. O nesreči sami je pripovedoval Podgornik sledeče:

Vozil sem prav počasi od mitnice popolnoma ob levi strani ceste, kakor je predpisano. Res je, da nisem imel na vozu svetilke, ker nisem mislil, da se zamudim z vožnjo v Ljubljano do noči! A moj konj je star in bolan ter vozi le v koraku. Ze v veliki razdalji sem videl prihajati avtomobil z velikansko naglico, zavil sem z vozom popolnoma na levo stran, tako da sta bila konj in prednja dva kolesa že čisto ob konfinih, le zadnji dve kolesi sta bili še za toliko, kolikor je od prvih do zadnjih koles na strani ceste, a še vedno je bilo dosti prostora za avtomobil, ako bi vozil sredi ceste in še tudi bolj ob levi strani. Ko je prihrumel mimo voza avtomobil in se zaletel vanj, sem odletel iz voza v travo. Vstal sem in videl, da je moj voz razbit. Niti mislil nisem, da se je zgodila kaka nesreča, zdelo se mi je, da se je tudi avtomobil poškodoval, kakor moj voz; v zmešnjavi, ko sem padel iz voza, sem hitro odpregel konja in odjahal domov, da poprosim sosede za drug voz in odpeljem svojega razbitega domov. Šele na Ježici sem izvedel o nesreči. Ujti nisem hotel, ker sem se takoj javil žandarjem, kakor sem zvedel o nesreči.

Podgoršek nadalje izjavlja, da je on popolnoma nedolžen, ker je vozil popolnoma pravilno ob levi strani ob konfinih, nasproti pa je divjal avtomobil z nepopisno naglico.

Od druge strani se nam poroča, da je kriva nesreče prenapla vožnja z avtomobilom. Tudi na avtomobilu ni bilo predpisane svetilke z reflektorjem, temveč le navadna acetilenska luč. Sofer avtomobila je vozil z veliko naglico, ki ne odgovarja voznim predpisom na obljudei cesti. Kmeta Podgorška zadene krivdva le v toliko, ker je vozil brez svetilke.

Zato je tudi nepravilno prvo poročanje, da je kriv Podgoršek vse nesreče! — Natančneje bo dokazala preiskava, ki je že v teku.

Bučni dogodek na Trsatu.

Grofica Nugent.

Na Trsatu pri Sušaku stanuje grofica Nugent, hči generala Nugenta, ki je služil pod Jelačićem. Vsa posestva pod gradom so njena last. Grofica je zagrizena Italijanka in je svoječasno vse spominke, ki so spominjali na Zrinjsko-Frankopansko dobo in so bili spravljani v gradu Trsatu, raje odposlala nekemu muzeju v Italijo, kakor pa zagrebškemu muzeju. Grofica ni več čisto pri pameti in je v svoji zmedenosti izvršila že več zločinov. Tako je streljala že na svojega brata Nugenta, nekoč pa kar nenadoma prišla v župnišče na Trsatu s samokresom v roki in pričela brez vsakega povoda groziti župniku. Grofica je radi svojega lahonskega prepričanja in samoblasti skrajno nepriljubljena med tršaškimi Hrvatimi.

10letni otrok vjet.

V torek po kosilu sta odšla desetletna Baldo Kamerlato in Rafael Stilinovič v Zrinjsko-Frankopansko trdnjavo, da obiščeta Stilinovičeve sorodnike, ki stanujejo v trdnjavi. Ko sta dečka prišla na vrt, je grofica Ana Nugent (lastnica trdnjave) nenadoma skočila na malega Kamerlato in ga odpeljala v neko mračno sobo, kjer so bili svoječasno zaprti Turki. Deček je bil zaprt v sobi celo uro. Grofica je mislila, da je Kamerlato prošli petek trgati listje z dreves in ga je zato hotela kaznovati. Kamerlatov tovariš Stilinovič je takoj zbežal in po vem Trsatu razglasil, da ga je grofica Kamerlato zaprla v trdnjavo.

Razburjenje med občinstvom.

Ko je tršaško občinstvo zaznalo o vsem dogodku, se je ljudstva polastilo silno razburjenje. Nad 250 ljudij — žen, starcev, odraslih, mladih in otrok — je odšlo pred stanovanje grofice in zahtevalo od nje, da spusti dečka Kamerlato iz trdnjave. Ljudje so imeli v rokah kamenje in polena in so grozili, da prično razbijati, ako deček ne bo izpuščen. Kmalo za tem sta prišla tudi stražnika Vukotič in Kresojevič, ki sta odločno zahtevala od grofice, da izpusti dečka. Grofica jima je odgovorila, da deček ni pri njej in da se je vsa stvar nekdo izmislil. Redarja sta nato občinstvo pomirila, nakar se je isto mirno razšlo.

Stariši vjetnika.

V tem trenutku pridejo na lice mesta stariši otroka, ki so bili silno vznemirjeni radi tega, ker jim je grofica zaprla otroka. Ko je občinstvo zvedelo o tem, je zopet pridrl pred grad. Stražniki Vukotič, Kresojevič in Celer so odšli zopet v trdnjavo in energično zahtevali, da izpusti grofica dečka Kamerlato na prosto. Toda grofica je čisto enostavno stražnike pregnala in zaprla vrata.

Deček izpuščen.

Ker je bila rabuka vedno večja, se je grofica prestrašila in je na tihem in skrivoma izpustila Kamerlato. Zaprela mu je zajedno, da mora takoj v šolo in vsakemu odgovoriti, kdor bi ga vprašal, kje je bil, da je bil v šoli. Ker narod ni vedel, da je Kamerlato že izpuščen, je postalo vedno bolj vznemirjeno. Kar se prikaže grofica

s samokresom v roki

pred gradom. Čim so ljudje to opazili, so se vrgli nanjo, ne mence se zato, da ima ona samokres v roki. Grofica se je navala tako prestrašila, da je vrgla samokres v travo in pobegnila v trdnjavo. Redarji so imeli veliko dela, da so zadržali občinstvo. Oče Kamerlatov je bil tako razburjen, da je neprestano vpil: »Naj bo konec enkrat te grofice, ki strahuje ves Trsat!« Redarji so morali Kamerlato držati, da ni prišlo do krvolitja. Medtem se je izvedelo, da je deček že izpuščen, nakar se je občinstvo razšlo. Trsačani so radi tega dogodka silno ozlovoljeni na grofico, posebno pa radi tega, ker je grofica narodu grozila s samokresom. Zadevo imajo sedaj v rokah pristojne oblasti.

Najnovije vesti, telefonska poročila.

OBČINSKE VOLITVE NA DUNAJU.

Dunaj, 23. aprila. Volilni boj na Dunaju se razvija z največjo agitacijo. Vse stranke delujejo z vsemi močmi, da si ohranijo stare postojanke, oziroma, da si pribore novih. Danes je volil četrti volilni razred in sicer 21 občinskih svetovalcev. Od teh enindvajset mandatov so imeli socialni demokratje 7, krščanski socialci pa 14 mandatov.

Dunaj, 23. aprila. Dosedaj so v četrtem volilnem razredu izvoljeni trije socialni demokratje in sicer Skaret (XIV. okraj), Domes (V. okraj), Winarsky (XX. okraj), dva krščanska socialca in sicer Pamosch (IV. okraj) in Solterer (XVIII. okraj). Potrebnih je devet ožjih volitev in sicer osem med krščanskimi socialci in socialnimi demokratji in ene med krščanskim socialcem in liberalcem.

Dunaj, 23. aprila. Končni rezultat današnjih volitev za mestni občinski svet v četrtem razredu je sledeči: izvoljenih je šest socialnih demokratov in štirje krščanski socialci, potrebnih pa je enajst ožjih volitev in sicer deset med krščanskimi socialci in soc. demokrati, eden pa med krščanskimi socialci in

nemškimi liberalcem. Ta rezultat že znači začetek poraza krščanskih socialcev.

DRŽAVNOZBORSKA VOLITEV BELJAKU

Beljak, 23. aprila. Pri današnji nadomestni volitvi je bil izvoljen državnozborni poslanec demokrat Florijan Gröger proti vsenemcu Amgererju.

POJMI SE BISTRE.

Dunaj, 23. aprila. Šusteršičev klub je izdal danes o hrvaškem vprašanju naslednji komunikacije: »Hrvaško-slovenski klub« je slej ko prej odločen v neomajni narodni solidarnosti, vporablja vsa parlamentarna sredstva, ki se mu zde primerna, da pospeše rešitev ministrskega predsenika in stališča, ki je je zavzela zbornica, pa odklanja Hrvaško-slovenski klub vsako obstrukcijsko taktiko. Hrvaško-slovenski klub jemlje na znanje, da so dalmatinski člani kluba prisiljeni, da zadost s svojim parlamentarnim nastopom nezmanjšanemu razburjenju hrvaškega ljudstva zaradi brutalne kršitve njegove svetinje, ustave. Hrvaško-slovenski klub si pridržuje pravico, nastopiti svoječasno tudi z najostrejšimi parlamentarnimi sredstvi, kakor hitro se bo o taki potrebi po svojem edino merodajnem mnenju prepričal, da je to potrebno in da odgovarja namenu. Ta komunikacija je sprejela jugoslovanska delegacija s splošnim nezadovoljstvom. V njem se vidi, da so se podali slovenski klerikalci popolnoma v vladno službo, da podpirajo vladno, da isti ni treba resne intervencije v korist Hrvaške.

Dunaj, 23. aprila. V današnji seji Šusteršičevega kluba je prišlo med Dalmatinci in Šusteršičem do burne debate. Dalmatinci so izjavili, da jim je nadaljni obstanek v klubu mogoče le na ta način, ako se jim prepuste popolnoma svobodne roke. Slovenski klerikalci so morali ugrizniti v to kislno jabolko in dovoliti Hrvatom prosto taktiko. Tako je postal sedaj dr. Šusteršičev klub monsturno parlamentarne organizacije, en del istega (slovenski klerikalci) delajo tiako vladi, Hrvatle pa začno s skrajno opozicijsko obstrukcijo! Taka nenaravna organizacija je pa popolnoma nemogoča; zato je pričakovati v najkrajšem času razpad Šusteršičevega kluba! Danes v vseh slovanskih parlamentarnih krogi prevladuje mnenje, da znači parlamentarna akcija glede Hrvaške popoln fiasco v korist avstrijske in ogrske vlade a v nedogledno škodo Hrvaške!

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Prva anončna pisarna
v Ljubljani, Franciškaška ulica šte. 8
sprejme še

dva spretna akviziterja.

Plača po dogovoru.

Mali oglasi.

»Osa« cel I. letnik se proda. Natančneji v Prvi anončni pisarni. 299—2

Gospodična s čedno pisavo se išče za vsestransko delo. Plača po dogovoru. Več v »Prvi anončni pisarni«. 300—2

Del. glavnic: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez.fond nad K 8,000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

— 324 —

boke žalosti, zlomljena, opotekajoča, blede kakor bol...

Bila je Valentina, vojvodinja Orleanska, vdova po umorjenem!...

Šla je oprta ob moža, ki ga je vojvoda takoj spoznal. Vojvoda je zaškrpal z zobmi, vojvoda je sprevidel, da mu smrt Orleanska ni pripomogla do moči in da bo v hudih pobojih poteklo še mnogo potokov krvi, predno bo dosegel krono...

Človek je bil visokoraščen, silnih, močnih oblik in strašnega lica; z mogočnim glasom in vzkljknil:

— Kralj Karl, kje si? Kralj Karl, ubili so ti brata! Kralj Karl glej vdovo, ki je prišla zahtevati pravice in maščevanja!

— Maščevanje! Smrt morilcu! so kričali plemiči.

Mož, ki se je vodeč Valentino, obrnil proti kraljevski palači, je bil Bernard VII., vojvoda Armaguški, gospod iz Fezensaca in Fezensagueta, iz Pardiaca, iz Gaure, iz Lomagne, iz Charloais, strahovit vojščak, trd z drugimi, trd s samim seboj, poznan po pogumu in po meču, neprizanesljiv kakor bodalo, ki prodira v srce...

Burgundsko krdelo je oddalec opazovalo novodošece.

Jezdec Orleansca in d'Armagnuca so se obrnili proti njim.

Težak molk je legel na Hišo Saint-Pol. Pogledi, ki so jih izmenjavala krdela so kresali iskre sovraštva in zaničevanja:

Velika občanska vojska med Burgundci in Armanjačani je bila spočeta!

Gospodična se sprejme na stanovanje in hrano. Kje, pove »Prva anončna pisarna«. 298—1

Učenka se sprejme za žensko krojaštvo. Kje pove prva anončna pisarna. 287—3

Naprodaj sta dva dobra voza s kasoni in kónjska oprava pri Anžoku v Sp. Šiški. 286-3

„NARODNA KAVARNA“.

Danes in vsak dan

dunajski damski orkester.

Začetek ob pol 9 zvečer. Vstop prost.

FRAN KRAPEŠ, kavarnar.

Najfinjš!

SPIRIT

iz žita oddaja na debele od 60 litrov napre po nizki tovarniški ceni veležanjarna 250

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Pozor!

Naznanjam cenj. damam tu in na deželi, da prodajam do 8. maja vse blago nahajajoče se v moji trgovini in sicer:

slamnike, otroče kapice, športne kape in vse potrebščine za modistke zaradi preselitve po globoko znižani cenj.

Opozorjam cenj. dame, da bom moj salon znatno povečala ter se bode isti od 8. maja dalje nahajal na Starem trgu.

Minka Horvat.

Oblastveno koncesionirana

posredovalnica

za mestno zastavljalnico.

Posreduje za vsa v zastavljalno stroko spadajoče posle — Pojasnila brezplačno.

FRAN BERGANT

Kolodvorska ulica šte. 6.

Priznано najboljšo slovensko pivo iz delniške pivovarne Laški trg

se toči v hotelu „ILIRIJA“.

Kavarna je vsako noč do jutra odprta.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogleda, toplotere, in zrakovere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštine prosto.

Viktoria Sterniša

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Največja zaloga moških, damskih otroških in prstnih gorskih čevljev. Elegančna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah

Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga precizijskih ur, zlatnine, srebrnine in briljantov.

Lastna tovarna ur v Švici.

Konkurenčne ure K 3-50, K 4—, K 5—.

Fr. Čuden, Ljubljana

urar, trgovec in posestnik; delničar družbe „Union-Herlogère“. 258

Naročajte novi jubilejni cenik s koledarjem.

Filno zastopstvo: Puch-Kotler za Kr. n. št. Najboljši stalni stroji od 70 K naprej.

— 321 —

na prhajočem konju — Ivan Nevstrašni, vojvoda Burgundcev...

Lavra je vzdignila proti njemu svoje oči, in vojvoda je povetil svoje na njo, ki bi jo skoro podrl s konjem.

Pogleda sta se srečala...

Z naglim gibom je zadržal vojvoda konja in strašno pobledele. Lasje so se mu dobesečno naježili.

Zrla sta se par hipov dolgo.

Tudi njo je pokrila smrtna bledota. Vzdignila je tresočo roko, ki pa je takoj zopet omahnila ter zamrmrala:

— Njegov duh!... Duh njega, ki sem ga ljubila!...

Nato je planila čez spuščeni most in se je odstranila s preplašenim krikom.

Krik je vzdramil vojvodo, kakor iz težke more.

— Primate žensko! Držite jo! je zapovedal z mrtvaškim strahom v očeh.

Ali bilo je prepozno. Lavra se je izgubila v eni brezštevilnih ulic, ki so se stekale pred Hišo Saint-Pol. Hjtela je dolgo v eno smer, dokler se ni upehana ustavila in krenila proti ulici Trop - va - qui - dure.

Ko je dospela tja, je obstala sredi ulice in vstopila v nizko hišo, katere vrata so bila na pol priprta in ki je obstajala le iz pritličja. Ogledala se je in dejala z zadovoljnim glasom:

— Konečno sem zopet doma! Tako sem že trudna.

Nikdar v življenju ni bila videla te hiše, nikdar ni prestopila nje praga, nikdar se ni

Hiša Saint-Pol.

81

Največja zaloga ur, zlataine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

Cenik zastoj in poštnine prosto.

Za poletno sezijo priporoča

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

svojo velikansko izbiro kostumov, lahkih plaščev iz blaga, prašnih plaščev iz listra ter svilnih plaščev za dame vseh najnovejših barv. Najmodernejše obleke, klobuke in slamnike za gospode in dečke po priznani nizkih in solidnih cenah.

UČITELJSKA TISKARNA

Telefon šte. 118.

v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8.

Telefon šte. 118.

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K. Slapšak: Turki pri Sv. Tihnu, ilustrovana knjiga. Cena 1-20 K.	M. Gregorič: Otroški oder, gled. igre za mladino. 1-50 K.	Štupar: 0 prvinah in spojnah, ilustrov. Cena 1-50 K.	Brunet: Telovadba. Cena 4 K.	Mešček: Beleške iz fizike in kemije. Cena 40 vin.
Marolt: Zgodovinske učne slike. Cena 2 K.	Vizitke	Engelbert Gangl: Beli rojaki. Cena vezani knjigi K 3- broširani K 2-60.	Kuverte s firmo	Jožef Ribičič: Krajstvo čebel. Cena vezani knjigi 80 vin.
Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišjakovega zbrani spisi I, II. in III. zvezek. Cena à 1-50 K. — Rape: Mladini. Cena 1-50 K. — Gangl: Zbrani spisi. I. in II. zvezek. Cena 1-50 K.	Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za mladino. Cena 3 K. — Besedilo k Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.		Žirovnikove narodne pesmi. I. in II. zvezek. Cena à 20 vin.	
Bretl: Kako si ohranimo zobe. Cena 20 vin.	Vse predpisane in potrebne šolske tiskovine.	Razni napisi na lepenkah za šole.	Novo! Popravljalna znamenja na tabelah.	Tabela o pravilnem mešanju umetnih gnojil.
Uradne tiskovine za županstva.	Vse najnovejše tiskovine za obrtno - nadaljevalne šole.	Stereotipija	Litografija	Muzikalije
Vse tiskovine za knjižnice.				
Založba knjig				

V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš, Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik, Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tobačni delavec.

— 322 —

zmotila njena noga v to razupito ulico s čudnim imenom: Trop - qui - dure.

Ivan Neustrašni je razjahal. Ocquetonville in Guines, ki sta se nahajala v njegovi bližini, sta ga slišala mrmrati:

— Duh? Prikazen? Kdo ve! Kaj mi hoče? Zakaj me preganja?

Stresel je z glavo in vprašal:

— Ali sta videla žensko?

— Da, visokost, beračica je bila videti.

— Ali bi mogla priseči, da sta jo videla.

— Brez vsega, visokost! je začudeno potrdil Guines.

Ivan Neustrašni je obstal še trenutek na mestu, nato pa je nameril korake naravnost proti kraljičini palači.

Od hipa do hipa je postajal in obračal glavo nazaj proti vhodu. Pa videl ni drugega, kakor svoje železno krdelo, kadeče se konje, ki so nemirno strigili z ušesi.

Dospevši do širokega stopnišča, se je zopet ustavil in objel z očmi vsa mračna poslopja, brezlistno drevje in prostorna dvorišča, po katerih se je preganjala gosta jutranja megla in jih delala še širša.

Pri pogledu na to obširno imetje, ki je predstavljalo državico zase, ga je zapustilo praznoverje in pozabil je na prikazen. Lavra d' Ambrun mu je zopet izginila iz spomina. Videl je le še razsežno domeno, strahotno in mračno sintezo kodalnega sveta in videl je sebe kot gospoda nad vsem tem, gospoda nad Parizom, nad Francijo, nad svetom.

Ponos ga je pretresel.

— 323 —

— Zadržek je odstranjen, mu je kričalo v duši. Orleanec je mrtev! Izabela je moja! Berry ne šteje. Kralj bo odpadel, kakor jesenski list. Da, da, čutim, da je prišla moja ura, da ni sedaj ničesar več med menoj in mojimi sanjami. Orleanec je mrtev in kdo je od mene bližji dedič krone Francije...

V tem trenutku je s topotom prihajala na dvorišče nova gruča vojščakov.

Ivan Neustrašni se je zdrnil, mišice so mu vztrepetale in pesti so se mu skrčile...

Novodošli jezdec so razsedlali dvajset korakov od burgundskih jezdecov.

Vojvoda jih je spoznal: bili so plemiči Orleančeve stranke pomešani z ljudmi vojvode d' Armagnac, čegar hči je bila zaročena s Karlom Orleanskim, sinom umorjenega. Vsi so nosili črne šerpe. Ko so poskakali na tla so zakričali z žalobnim glasom:

— Maščevanje!... Maščevanje... Smrt ubijalcu!...

Obsodba se je zamoklo odbijala od zidovja. Ivan Neustrašni se je opotekel po stopnišču navzgor tja do hodnika, kamor je bil sledil pred leti iz ljubezni in vladohlepija kraljici Izabeli. Naslonil se je na steber in zajecjal:

— Morilec!...

Hipoma pa se je zopet vzdramil, stresel se in siknil izmed stisnjenih zob:

— Morilec! Zmagovalec! Krotilec!

Okoli mu je zablestelo v divji togoti, pa le za trenutek. Še predno je dokončal ponosni vzklik se je razdelila gruča na dvorišču, pokazala se je nosilnica in izstopila je ženska, oblečena v belo in v črno, odeta z znaki glo-

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj kupiti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem neodvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pisarna“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.